

Naturstyrelsen
Naturplanlægning og Biodiversitet
Haraldsgade 53
2100 København Ø
nst@nst.dk og cakis@nst.dk

27. August 2012

Vedr.: Høring om udkast til forvaltningsplaner for hare og agerhøne.

Naturstyrelsen har den 13. juli 2012 udsendt udkast til nationale forvaltningsplaner for hare og agerhøne i høring, og i den forbindelse har Danmarks Jægerforbund følgende bemærkninger:

Generelt:

Hare og agerhøne er udsendt i høring som to separate planforslag, men da disse planforslag er ensartede i opbygning og indholdsmæssig kvalitet, er vores bemærkninger samlet i nærværende høringssvar.

Danmarks Jægerforbund anerkender i høj grad behovet for en "håndsrækning" til harer og agerhøns, og bifalder, at der siden seneste jagttidsforlig, har været lagt op til en koordineret aktiv forvaltningsindsats rettet mod de trængte markvildtarter. Derfor er det magtpåliggende, at forvaltningsplanerne for hare og agerhøne, ikke vedtages som planer uden mål og handling.

Hovedbudskabet med dette høringssvar er således en kraftig opfordring til, at de præsenterede planudkast tilstræber et højere ambitionsniveau samt bliver tilføjet afsnit indeholdende en fastlagt forvaltningsstrategi, målbare forvaltningsmål og forpligtelser til handling.

Specifikt:

Jægerforbundet ønsker et højere ambitionsniveau for målsætningerne

Ambitionsniveauet i forvaltningsplanerne for hare og agerhøne bør følge de retningslinjer, der er udstukket af den danske regering.

Fra Regeringsgrundlaget oktober 2011 citeres følgende:

"Regeringen vil give en ambitiøs naturpolitik høj prioritet. Arter som agerhøne og hare, der er tidligere var karakteristiske for det danske agerland, er i dag på listen over udsatte arter... Det er håndgribelige tegn på at den intensive landbrugspraksis fylder alt for meget i det danske landskab... Regeringen vil derfor fremlægge en Naturplan Danmark, der vil have til hensigt: at sikre, at naturens mangfoldighed, variation og skønhed bevares og udvikles... og som tager udgangspunkt i EU og FN beslutninger og love om havmiljø, vandmiljø, naturbeskyttelse og biodiversitet."

Jægerforbundet mener, at målsætningerne for de omfattede arter i planforslagene ikke lever op til regeringens egen prioritering af en ambitiøs naturtilstand, idet målsætningerne alene sigter på: *"opretholde(r) en levedygtig bestand, hvor arten er sjælden men ikke truet"*.

Haren, og særligt agerhønen, er indikatorarter for agerlandets naturtilstand. Det må anskues som værende uambitiøst at arbejde for en bestandsniveau, der karakteriseres som *"sjælden"*. Jægerforbundet mener, at planforslagene indeholder helt utilstrækkelige forvaltningsmål for to så essentielle arter, og vil opfordre til, at man i stedet arbejder for en forvaltning af det danske

agerland, der udgør næsten 2/3 af nationens areal, så livsgrundlaget for agerlands-fødekedden genopbygges.

Jægerforbundet opfordrer til ajourføring af de bestandsfremmende tiltag

Den biologiske udredning i forvaltningsplanerne er som udgangspunkt dækkende, hvorimod gennemgangen af de bestandsfremmende tiltag savner at blive relateret til de nyeste erfaringer med anvendt forvaltning (fra UK og resten af Europa).

Desuden bør forvaltningsplanerne drage nytte af konklusionerne fra de afsluttede og igangværende forvaltningsprojekter her i landet. En af hovedkonklusionerne herfra er nødvendigheden af en specielt oprettet rådgivningsfunktion. Denne skal facilitere den helt nødvendige frivillige indsats, som er grundpillen i forvaltning på privat jord, samt arbejdet for et bæredygtigt samspil på det agronomiske, biologiske og sociale område.

Jægerforbundet finder, at udkastet til forvaltningsplaner mangler beskrivelser af de elementer som kan skitsere den ønskede fremtidige praktiske forvaltningsindsats. Ved en vedtagelse af forvaltningsplanerne i deres nuværende udformning vil de ikke forbedre forudsætningerne for en fremtidig indsats for markvildtets situation, i forhold til de forudsætninger vi allerede har i dag.

Jægerforbundet anbefaler forvaltning via lokale forvaltningsområder

DCE, National Center for Miljø og Energi, skitserede i deres oprindelige ideoplæg til forvaltningsplanerne en visionær og realistisk anvisning på en konkret forvaltningsstrategi baseret på adaptiv forvaltning. Med inspiration i denne, anbefaler Danmarks Jægerforbund en forvaltningsindsats, der er koordineret i et nationalt netværk af lokale forvaltningsområder.

Et forvaltningsområde er et geografisk sammenhængende areal på 1000-1500 hektar, hvor der foregår en kollektiv forbedring af markvildtets levevilkår efter et nærmere fastlagt koncept. Konceptet bygger på DCE's anvisninger på adaptiv forvaltning, som det fremgår af forvaltningsudkastets Appendiks 3.

Jægerforbundet ønsker målbare forvaltningsmål

De præsenterede udkast til forvaltningsplaner for hare og agerhøne indeholder anvisning af metode til monitorering af bestandsudviklingen, men ingen målbare forvaltningsmål på lokalt såvel som nationalt plan. Uden klare forvaltningsmål kan resultatet af forvaltningsindsatsen imidlertid ikke evalueres og dokumenteres. Danmarks Jægerforbund henstiller derfor til, at der formuleres relevante målbare mål for den iværksatte nationale forvaltningsindsats, samt at der fastsættes en tidsperiode for de nationale forvaltningsplaners levetid, inden de skal tages op til evaluering og revision.

Jægerforbundet opfordrer til forvaltningsplanerne indgår i Naturplan Danmark

En vigtig forudsætning for forvaltningsmålenes opfyldelse er en understøttelse af relevant lovgivning og regulativer. Danmarks Jægerforbund vil derfor foreslå, at forvaltningsplanerne for agerhøne og hare sættes i sammenhæng med den Naturplan Danmark, som forventes at komme i efteråret 2013 i forlængelse af Natur- og Landbrugskommissionens arbejde.

En fornuftig tilpasning af lovgivningen er nødvendig for at udvikle og understøtte den frivillige indsats og vil fordrer til entusiasme hos de lodsejere, der skal lægge areal til plejeindsatsen, såvel som fra de interessenter, der besidder en motivation for at udføre plejetiltagene i praksis. Forudsætninger som er påkrævede for en succesfyldt forvaltningsindsats, og som opnås ved borgerinddragelse allerede i tilpasningsfasen.

Jægerforbundets forskellige forvaltningsprojekter har erfaringsmæssigt vist, at den frivillige indsats er til stede i et sådan omfang, at det vil kunne udgøre et meget betydende naturforvaltningspotentiale. Men erfaringerne viser også, at en vis facilitering er bydende nødvendig, for at bringe potentialet til udfoldelse.

Faciliteringen skal ske dels i form af organisering og understøttelse af det frivillige initiativ, og dels ved at reglementer og tilskudsordninger optimeres, så de katalyserer den ønskede forvaltningsindsats og ikke modarbejder den.

Forvaltningsmålenes succesfulde opfyldelse er en stor opgave, som kræver samarbejde på alle niveauer. Danmarks Jægerforbund ser frem til at deltage i dette arbejde.

Jægerforbundet ønsker en bedre koordinering mellem ministeriernes lovgivning

Fødevarerministeriet og Miljøministeriet bør koordinere deres regelsæt, så det sikres, at der tages hensyn til markvildtet ved kommende ændringer af regler og støtteordninger.

Jægerforbundet har en stor indsigt, qua medlemmerne, hvilke regler, der på nuværende tidspunkt, forhindrer optimal forvaltning i agerlandet, og arbejder målrettet med anvisninger på, hvor og hvad der bør ændres.

Afsluttende bemærkninger:

De nationale forvaltningsplaner for hare og agerhøne kan blive den håndsrækning til naturen i det danske agerland, der har været tiltrængt siden livsvilkårene i de dyrkede marker kollapsede for over 30 år siden. Dette kræver dog en række tilføjelser til de nuværende planudkast.

I dette høringssvar har vi fra Danmarks Jægerforbunds side angivet en række punkter, som vi finder afgørende for, at planerne omsættes til en effektiv forvaltningsindsats. Vi vil dog afslutningsvist anbefale, at der anvendes yderligere ressourcer i planlægningsfasen, således at strategi og målsætninger kan behandles i relevante fora, forinden forvaltningsplanerne sendes til godkendelse.

Med venlig hilsen
Danmarks Jægerforbund

Claus Lind Christensen
Formand